Lapunk mai száma 8 oldal

Debrecen, II. évfolyam, 126. szám. Szombat, 1925 junius 6

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: :: Telefon-sz. 789. | Politikai napilap | Egyes szám ára: 1500 korona. Előfizetési ár egy hóra 38000 K

Kistemplom.

Megkondult a halálharang, Debrecen városának nagyon drága és nagyon szivéhez nőtt halottja van. A halott egy templom, Istennek háza, mely két évszázadon keresztül, viharban és derült napsütésben szilárdan emelte tornyát ég felé Isten dicsőségére és a debreceni református gyülekezet boldogságára. Elnémul a toronyharang hangja, a mely kétszáz éven keresztül hivta Istennel való beszélgetésre az embereket, elnémul a szószék, melyről országhires prédikátorok zengő szavában szállott termékenyitő utjára Isten igéje.

Bezárulnak a kapuk, melyek mögött két évszázadon keresztül az emberek százezrei találtak fájdalmaikra vigasztaló isteni sugallatot s — ezentul némán, bénán áll a büszke törzs. Ki tudja igy is meddig áll? Egyszer csak majd fogyni kezdenek az ismerős, időzomancával ékesitett falak s a föld szine nem mutatja többé, hogy templom állott rajta, Istennek boldog háza.

Megilletődéssel állunk meg e szomoru tény előtt. Debrecen városnak idegszála, nagyon fontos küldetést betöltő szerve volt ez a templom, melyet a kálvinista hit diadala emelt az ég felé s mely látta még a küzdők és verejtékezők boldogitó törekvéseit. Látott maga körül hitében boldog és hitéért szenvedő gyülekezetet. Látott megaláztatást és felmagasztaltatást, látott vértanu-meggyőződéseket a lelkekben termőföldbe hullani, látott diadalmas sugaras napot, mely a béke és kiengesztelődés fényfátyolát boritotta a városra.

És most az idők ez igaz, nagy tanuja, örök hallgatásba merül — Történelem tünik el vele, idegszál szakad ki általa Debrecen város életéből. Az Isten háza fölött, mely eddig maga hivta harangok szavával ünnepre a lelkeket, most harang szava kondul meg, mely az egekből jő s Isten dicsőségét hirdeti pusztuló bástyáján is. A bástya leomlik s uj nő fel majd a helyén, leomlik az is idők mulásával, de fölötte örökké ragyogni fog Isten kegyelme, mely megtölti benne a padsorokat és a lelkeket.

A Kistemplom tehát örökre bezárul. — Legrégibb épületével lesz sokkal szegényebb Debrecen városa. Az áldozatkészség emelte a föld szinére valamikor, az áldozatkészség fog épiteni helyére Istennek uj házat. Az apró pénzek, melyek kétszáz évvel ezelőtt halomra gyültek a zsebekből és ládákból, bizonyára jól kamatoztak, az ősök hite és áldozata szép gyümölcsöket érlelt hosszu idők folyamán keresztül.

A református egyház vezetősége fájdalmas lépésre határozta el magát, mikor a templom ajtóit bezárta. De böles előrelátásáról és gondoskodásáról tett szép tanuságot, a mikor nem akarta kockázatnak kitenni az Ige hallgatására gyülekező hivők életét és épségét. *(Dr Sz. I.)*

A szociáldemokraták inditványt nyujtanak be a kormányzóság megszünetésére.

Politikai körökben a tervet nagy megdöbbenéssel fogadták

Budapestről telefonálják: A szociáldemokratapárt parlamenti frakciója inditványt nyujt be az 1920. évi I. törvénycikk megváltoztatására, abban az értelemben, hogy a kormányzó helyett háromtagu államtanács vezesse az ország ügyeit.

Az éjszaka nyilvánosságra jutott terv mindenfelé nagy megütközést keltett és ezt a Beniczky-féle pamphlettszerü vallomás előre megbeszélt folytatásának tekintik.

A Népszava szerkesztősége az éjszakai órákban levélben arról értesitette a rendőrséget, hogy a Somogyi--Bacsó-gyilkosság állitólagos gyanusitottja szökni készül

Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányság központi ügyeletén a késő éjszakai órákban megjelent a „Népszava“ egyik munkatársa és egy lezárt levelet adott át az ügyeletes tisztviselőnek. A levélben a szerkesztőség közölte a főkapitánysággal, hogy a „Népszava“ másnapi számában cikk fog megjelenni, *mely a Somogyi—Bacsó gyilkosság egyik Budapesten tartózkodó gyanusitottjának szökési szándékával foglalkozik.*

Az ügyeletes rendőrtisztviselő értesitette a főkapitányt, akinek intézkedésére, miután az ügy nem tartozik a rendőrségre, a levelet a szükséges iratokkal átküldik az ügyészségre a soros ügyésznek.

A Ház tegnapi ülésen ismét nagy vihar közben Nagy Vince inditványozta a parlamenti bizottság kiküldését.

Farkas Istvánt a mentelmi bizottsághoz utasitották, mert megsértette a kormányzó személyét

Nagy Vince inditványát a többség elvetette.

Budapest, junius 5. A nemzetgyülés ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök. A napirenden levő választójogi javalathoz elsőnek Kun Béla szólalt fel. Történelmi visszapillantást vet a választójog kiterjesztésének kérdésére. Le kell vonni a multak tanulságait. Ne pártpolitikai érdek, hanem a nemzet egyetemes érdeke legyen mindenkor irányadó Felolvassa a régi kisgazda-párt programját, amelyben benne van a háborus vagyonok megadóztatása.

Dénes Isván: Azoktól is el kell venni a földet, akik a háboru alatt megszabadultak az adósságoktól. (A Ház minden oldalán óriási felháborodás.)

Reischl Richard: Mondja ezt a kisgazdáknak, majd fejbeverik ám érte.

Podmaniczky Endre: Hiszen akkor a kisgazdáktól kellene elvenni a földet; már ezt is el akarják tőlük venni?

Meskó Zoltán: Ilyet még se lehet mondani! — kiáltja Dénes felé. A kisgazdák becsületes szerzeményéhez nem szabad hozzányulni.

Kun Béla: Örülni kell annak, — hogy a kisgazdák a háboru alatt megszabadultak az adósságaiktól.

Kun Béla követeli az általános titkos választójog törvénybe iktatását. A javaslatot nem fogadja el.

Ezután Kállay Tamás szólal fel. Arra kéri a szocáldemokrata pártot, figyeljen arra, hogy a munkásság nemzeti irányban haladjon. — Felforgató emigránsaink egyrészének hazajöveteléről szó sem lehet. A kommunizmushoz csak a szociáldemokrata irány jut el, amely nem áll közel a nemzethez. Ha a szomszédos államokban körülnézünk, — mindenütt azt látjuk, hogy a nemzet érzés ad erőt nekik a fejlődéshez. A javaslat széles rétegeket ruház fel váasztójoggal. A nemzetnek arra van szüksége, hogy legjobbjai kerüljenek a törvényhozóházba. Erre nem tartja alkalmasnak a titkos választójogot és éppen azért a javaslatot elfogadja.

Huszka Vilmos beszéde elején az iparos társadalom nehéz helyzetével foglalkozik. Az általános titkos és a nőkre is kiterjedő választójognak a hive. Az országos lajstromos választásnak a hive. A javaslatot nem fogadja el.

Uána *Propper* Sándor szólal fel: Beszéde elején az emigránsokkal foglalkozik és követeli, hogy azokat az emigránsokat, akik csak elveik fenntartása miatt kénytelenek külföldön artózkodni, engedjék haza. Összehasonlitja a választójogi javaslatot a külföldi választási rendszerekkel.

Történeti visszapillantást vet a választójogi küzdelmekre. — Azt mondja, hogy az 1848-as országgyülés hozta meg az első nagy választójogi csalást.

Az elnök a nemzet kegyeletét sértő kifejezésért rendreutasitja Proppert.

Propper Sándor a javaslatot nem fogadja el.

Az elnök ezután napirendi javaslatot tesz. Javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését hétfőn tartsák a mai napirenddel.

A napirendhez *Nagy* Vincze szólal fel és az elnök napirendi inditványával szemben azt inditványozza, hogy a nemzetgyülés tartson holnap is ülést, amelynek napirendjére tüzzék ki a Somogyi—Bacsó gyilkosság ügyében kiküldendő parlamenti bizottság megválasztását. Vass József helyettes miniszterelnök ma ugy nyilatkozott, hogy ez ügyben ujból megindittják a katonai eljárást.

Peier Károly: Mellékvágány.

Dabasi Halász Móricz: A parlamenti bizottság kiküldése a mellékvágány.

Nagy Vincze: Az ügy kivizsgálására sem a katonai birróság, sem a polgári birróság nem illetékes. Az ügyet csakis a parlamenti bizottság tisztázhatja. Csodálkozik, hogy Andrássy Gyula és társai még mindig hallgatnak ez ügyben. Tiltakozik az ellen, hogy legitimista puccsnak tüntessék fel ezt az ügyet, — mint ahogy azt a külföldi lapok irják. Ezt az ügyet nem lehet sem legitimista, sem más ügynek feltüntetni. Kéri inditványának elfogadását.

Utána *Rubinek István* szólal fel. Az elnök napirendi inditványát fogadja el. Parlamenti vizsgáló bizottság kiküldését célszerütlen dolognak tartja, annál is inkább, — mert az ügy ez idő szerint a leghivatottabb hatóság: a birróság kezében van. Beniczky azt hangoztatta, hogy megmondja, hogy kik a gyilkosok; ezzel szemben vallomása csak politikai méregkeverés volt, a melynek lényege egy olyan egyén kompromittálását célozta, akiről minden igaz magyar embernek csak a legnagyobb tisztelet és meg-

becsülés hangján lehet megemlékezni. (A szélső baloldal kivételével az egész Ház hosszasan éljenzi a kormányzót.) Ha arról van szó, hogy a büntettesek birói büntetésben részesüljenek, ahoz a kormány és a kormánypárt mindenkor a legmesszebb menő támogatást nyujtja.

Farkas István szól ezután a napirendhez. Azt állitja, hogy a biróság csak arra volt jó, hogy eltusolja az ügyeket. (Az egész Házban feháborodva tiltakoznak ez ellen.)

Az elnök Farkas Istvánt rendreutasitja.

Farkas István azt mondja, hogy Beniczky állitása szerint a fővezér ur részes volt a felbujtásban.

Ezekre a szavakra ismét a felháborodás vihara tört ki az egész Házban. Hogy lehet ilyet mondani!? Szovjet hang! Forradalmat akarnak! — kiáltják mindenfelől Farkas felé.

Az elnök inditványozza, hogy — Farkas Istvánt ezért a durva sértésért a mentelmi bizottság elé utasitsák.

Az elnöknek eme szavaira az ellenzéken tör ki óriási lárma. A padot verve kiáltozzák, hogy Farkas Isván nem sértett, csak idézett.

A Ház többsége az ellenzék állandó zajongása közben Farkas Istvánt a mentelmi bizottság elé utasitja.

Farkas István csatlakozik Nagy Vince inditványához.

Utána *Fráter Pál* szólal fel. Rámutat arra, hogy a parlamennek nincsenek büntetőjogi funkciói és igy lehetetlen ezt az ügyet a parlamentben elintézni. Éppen azért az elnök napirendi inditványát fogadja el.

Az elnök az ellenzék állandó zavargása közben megálapitja, hogy Nagy Vince inditványa nem házszabályszerü és igy az elnöki napirendet, mint meg nem támadottnak kell kijelenenie.

Utána *Bartos* Andor személyes kérdésben szólalva fel, visszautasitja Proppernek azt az állitását, hogy a Beniczky ügy nem legitimista puccs eredménye volt és aki ezt állitja, az rágalmaz.

Propper Sándor kijelenti, hogy nem akarta sérteni Bartos Andort.

Ezután felolvassák az inditványkönyvet, amelybe Nagy Vince jegyzett be inditványt, a Beniczky ügyben parlamenti bizottság kiküldése tárgyában.

Ezzel az ülés 7 órakor véget ért.

Az antantjegyzék Németországtól gyár telepek lerombolását, rendőrök elbocsátását, légügyi osztag, vasutügyi osztag feloszlatását követeli.

Berlin, junius 5. Wolff: Az a jegyzék, amelyet a szövetséges nagykövetek a birodalmi kancellárnak átadták, követeli a 100 ezer főt tul haladó rendőrök elbocsátását, a katonai kiképzés beszüntetését, valamint a rendőrségnél létesitett drótlan távirószerkezetek megsemmisitését. Követeli azonkivül számos gyárnál a gyári berendezések és telepek lerombolását igy a Krupp-gyárban és az Ehrhardt-gyárban. Követeli azután a birodalmi hadseregnek az állitólag létszám feletti kiegészitő és pótrészeinek elbocsátását, a hadvezetőség átszervezését. A légügyi osztály és a központi vasutügyi osztály feloszlatandó. A vezérkari tisztek kiképzésében bizonyos korlátozások hajtandók végre.

A Beniczky-ügy és az „Az Ujság“ betiltásának hullámai.

A legitimisták nem tudtak Beniczky szándékairól.

Budapest, jun 5. A Beniczky-ügy hullámai már csendesülnek, de azért nem ültek el teljesen. Politikai körökben különösen azt találgatják, hogy a legitimisták milyen álláspontonvannak az egész üggyel szemben.

A legitimisták egyik vezető embere a következő kijelentést tette: — Szó sincs arról, hogy a legitimisták Beniczky Ödönt cserbenhagyták volna. Azt azonban egy percig sem tagadjuk, hogy a Somogyi—Bacsó gyilkosság ügyét nem tartjuk legitimista ügynek, sőt meg vagyok győződve arról, hogy *Beniczky Ödön vallomása nemcsak hogy nem használt, hanem éppen ellenkezőleg, ártott a legitimista gondolatnak.* Beniczky Ödön ugyanis Lequeitóból visszaérkezve tette meg vallomását és igy olyan szinezete van a dolognak, mintha Zita királynővel történt megállapodása alapján vállalkozott volna erre a vakmerő lépésre. Taktikai hibának tarjuk azt is, hogy Beniczky Ödön nem ridegen sorakoztatta egymás mellé adatait a Somogyi—Bacsó gyilkosság ügyében tett vallomásában, hanem mondanivalóját tulságosan kiszinezte és igy tulságosan nagy támadó felületet engedett ellenfelei számára. Ismétlem tehát, hogy a legitimisták nem hagyták cserben Beniczky Ödönt, mást azonban nem tehetnek, minthogy akkor, ha ez az ügy a biróság elé kerül, eskü alatt tesznek vallomást mindarról, amit a Somogyi—Bacsó gyilkosság ügyével kapcsolatban tudnak.

Maga Andrássy Gyula gróf is kijelentette nyilatkozatában, hogy Beniczky elhatározásáról nem tudott semmit, hosszab idő óta nem látta és nézete szerint az ország érdeke a kérdés teljes tisztázása.

Küldöttség az „Az Ujság“ ügyében.

Az esti lapok jelentése szerint Vass József dr h.-miniszterelnök nem fogadta az ujságirók és az ujságirók és az ujságkiadók küldöttségét, amely az „Az Ujság“ betiltása ügyében kereste. — Közölte a küldöttséget vezető képviselőkkel, hogy csak este tudná fogadni a küldöttséget, azonban nincs abban a helyzetben, hogy az „Az Ujság“ betiltásáról tárgyaljon.

Mivel foglalkozik Benicky a fogházban?

Beniczky Ödön a védőivel való beszélgetés során közölte ma, — hogy Zita királyné megbizásából a fogházban a fehér-könyvet forditja le, amelyet a királypuccs után adott ki a magyar kormány.

Párviadal vétségéért hat napi államfogházra itélték Benickyt.

Beniczky Ödön és Gál Gaszton ma párviadal vétsége miatt kerültek a biróság elé. Beniczky Ödön büntetett előéletére való tekintettel 6 napi államfogházat kapott. — Gál Gasztont pedig 3 napi államfogházra itélték el párbajvétség miatt.

A Nemzeti Kaszinó és Benicky.

A „8 Órai Ujság“ értesülése szerint a Nemzeti Kasszinóban többen kigolyózási inditványt akarnak tenni Beniczky Ödön ellen.

Az egynapos nyomdászsztrájk

Az egynapos nyomdász sztrájkért sem a szakszervezeti tanács, nem vállalja a felelősséget. — A nyomdász szakszervezet ön hatalmulag intézkedett és ezt a lépést a közvélemény osztatlannl elitéli. — Maguk az egyes nyomdászok sem helyeselték ezt az akciót, melyet politikai körökben a sajtó szabadság ellen intézett merényletnek minősitenek.

A külföldi sajtó álláspontja.

Budapest, jun. 5. A külföldi sajtó legnagyobb része a Beniczky-ügy iránt igen kevés érdeklődést mutatott. A francia, angol, német és olasz sajtó alig vettek róla tudomást, ugyanigy a kisebb államok sajtói is, kivéve a cseh sajtót, amely ezt az alkalmat is a legmesszebbmenően kihasználta a Magyarország elleni támadásra. — A bécsi lapok csak az első napon foglalkoztak bővebben az üggyel és mindenik saját pártállása szerint kommentálta.

Rassay nem interpellál „Az Ujság“ betiltása ügyében

Rassay Károly tudvalevően a tegnapi napon interpellációt jegyzett be a nemzetgyülés interpellációs könyvébe az „Az Ujság“ betiltása ügyében. A mai napon értesült arról, hogy ugyanebben az ügyben Pakots József és Rothenstein Mór is jegyzett be interpellációt, mire a saját interpellációját töröltette. Hir szerint ezt azzal okolta meg, hogy ugy látja, az ellenzék részéről ebbe a kérdésbe mindenáron politikumot akarnak belekeverni s nekik nem a sajtószabadság a fontos, hanem az hogy politikai tőkét kovácsolhassanak maguknak az esetből. Ezért törölte a maga interpellációját.

Többszáz példány elkobzott Az Ujságot találtak egy lapterjesztőnél.

A főkapitányság központi ügyeletére tegnap a detektivek előállitották *Csóti* Istvánt, egy lapterjesztővállalat tulajdonosát, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy Az Ujság pünkösdi számából több száz példányt ismeretlen helyen rejteget. A detektivek Csótit éppen akkor érték tetten, amkior egy teherautóval 340 példány elkobzott ujságszámot akart elszállitani „Az Ujság“ Vilmos császár-uti szerkesztőségéből. — Csóti Istvánt az éjjeli órákban sajtórendőri vétség cimén őrizetbe vették.

A rendőrségnek különben tudomására jutott, hogy egyesek 100—150 ezer koronáért árulják az „Az Ujság“ elkobzott példányait. Eljárás indult.

A népszövetségi pénzügyi bizottság még nem döntött a tisztviselők fizetésemeléséről.

Genf, junius 5. Svájci Távirati Iroda. A pénzügyi bizottság tegnapi ülésén, amelyen a magyar kérdéssel foglalkoztak, Meuler elnökölt. Elsőnek Smith Jeremiás főbiztos terjesztette be jelentését, a melyből kitünik, hogy a hónap végéig a kölségvetési bevételek ujabb emelkedése várható. Gróf Bethlen miniszterelnök ismertette azután a magyar kormánynak a tisztviselői fizetések felemelésére és a még rendelkezésre álló hitel egyrészének beruházási célokra való fordiására vonatkozó kitánságait. A pénzügyi bizottság tagjai ezután egész sorát intézték a technikai kérdéseknek a magyar delegátusokhoz. A tanácskozások este 8 óráig tartottak, azonban még nem jutottak végleges eredményre. — Remélik, hogy a tanácskozások ma befejeződnek.

Genf, junius 5. A nemzetek szövetségének pénzügyi bizottsága mai ülésén nem foglalkozott a magyar kérdéssel

Smith főbiztos tegnapi expozéja **még a következőket tartalmia:**

A magyar valuta stabilizálódott és a Magyar nemzeti Bank ura megteremtette a lakosság bizalmát.

A főbiztos véleménye szerint Magyarország megadóztatása elérte teljesitőképessége legvégső határát.

A következő pénzügyi évre, mely julius 1-én kezdődik, olyan költségvetést dolgoztak ki, amely teljes egyensulyt tőnet fel.

A jelentés megemliti végül, hogy a terméskilátások — és Magyarországon ez sulyosan esik latba — általában kedvezőnek mondhatók.

A pénzügyibizottság, melynek tudvalevően állást kell foglalnia a tisztviselők fizetésének felemelése és a hitelmaradvány egy részének beruházási célokra való felhasználása kérdésében, még nem jutott eredményre

A tanácskozásokat holnap folytatják.

A nagykanizsai rendőrfőnököt letartóztatták.

Belgrád, jun. 5. A Vreme nagykanizsai tudósitójának jelentése szerint az ottani rendőrfőnököt, Radivoj Lungulovot Magyarország javára való kémkedés gyanuja, valamint kommunista üzelmek miatt, tegnap hivatalában letartóztatták. A rendőrfőnököt Eszékre vitték.

Az állitólagos kommunista összeesküvést az okanizsai rendőrfőnök fegezte fel.

A házkutatás alkalmával állitólag igen sok terhelő adatot találtak. Röpiratok, nyugták és **robbanó szerek kerülnek a hatóság kezére.**

A kommunista összeesküvéssel gyanusitott és letartóztatott emberek egyike azt vallotta, hogy a magyar kormánytól, valamint a kommunista ügynököktől igen nagy összegü pénzt vettek fel.

A nagy német Stinnes-cég válsága

Berlin, jun. 5. Tegnap óta a német közvélemény tele van a Stinnes vállalatok válságán k kérdésével. A tegnapi és mai tanácskozás k folyamán kiderült, hogy a Stinnes cégnek a legközelebbi időben 60 millió aranymárkára van szüksége. Az ifjabb Stinnes, aki fivérének kiválása óta a vállalatokat egyedül vezeti, a mult hónapban Amerikában járt és ott megpróbált cége számára 100 milliós kölcsönt felvenni.

Ezek a tárgyalások eredménytelenül végződte . Ut ke dődött ez a válság, mely tudvalevőleg a leg dősebb Stinnes kiválásával é eződött ki.

Tegnap a Reichsbank épületében az érdekelt bankok vezetői több órás anácskozáson vitatták meg a Stinnes-féle vállalatok pénzügyei és megállapitották, hogy komoly válságról jelenleg nincsen szó.

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Jun. 6. *Czifranyomoruság.* Szinmü. Kardoss Géza felléptével.

Jun. 7.: Délután fél 4 órakor: *A varázskeringő.* Operett. Honthy Hanna felléptével. Leszálitott hely árakkal. — Este 8 órakor: *János vitéz.* Daljáték. Honthy Hanna bucsufellépte.

Jun. 8.: *Fanny és a cselédkérdés.* Vigjáték. Premiere.

Jun. 9.: *Fanny és a cselédkérdés.* Vigjáték.

—

Honthy Hanna a „Varázskeringő"-ben.

Strauss Oszkár csupa melódia operettjében, a „Varázskeringő" primás-kisasszonyának szerepében Honthy Hanna tegnap este olyan forró, lelkes hangulatokat hozott a nézőtérre, amilyenre még az utóbbi primadonna-vendégjárás idejében sem emlékszünk. Meg kell állapitani, hogy a kiváló vendégmüvésznőnek Francija egyik legmüvészibb alakitása, mely ezidő szerint páratlanul áll a magyar szinpadokon.

Honthy Hanna ezerszinü és skálaju játékmüvészete most ez estén a poétikus oldaláról mutatkozott meg. Mig előző este a „Fi-fi" Aspásiájában finoman pikáns, kaviáros izü humorával ragadta el a közönséget, most müvészete leányosan szubtilis poézisével aratott nagyon sokáig emlékezetes és jelentőségteljes sikert. Valóságos müvészi élmény számba mentek második felvonásbeli jelenetei. Meleg tónusu, kristályosan csengő szopránja pedig teljes szépségében dominálta az összest.

A közönség viharosan ünnepelte, számtalanszor tapsolta lámpák elé s többször kellett a vasfüggöny előtt is megjelennie.

Az előadás is elsőrangu volt, különösen Unger István mutatkozott a müvésznő méltó partnerének s ami a jólesően ható humort illeti, ezen a téren Halassyné S. Etel uralta a kedélyeket. Nagyon jó volt Hortobágyi Artur s szépen énekelte a partitura szépséges, cantabilis melódiáit Gyöngyössy Mary. Kis szerepében is elismerést érdemlő Csolnakossyné Gizi és hozzájrultak a jó előadás sikeréhez a többi szereplők: Krompachi István és Szigethy Andor is.

A zenekart finom izléssel Müller Mátyás karmester vezényelte.

Sz. Z.

—

Csiky Gergely „Czifranyomoruság"-ja

Csiky Gergely a magyar társadalmi szinmü-irás kialakulásában a legelső az uttörők közt. Ő meg nem mélyiti ugyan el darabjainak meséjét, nem boncolgat a lelkek legmélyén fekvő problémákat, de igaz husból- és vérből való magyar alakokat vonultat fel a szinpadra. És emellett mintaszerüségét az u. n. szinpadi technikában még ma sem multa felül egyetlen szinmüirónk sem.

Különösen erős oldala iráskészségének a komikum s vigjátéki alakjai ma is elevenen élnek.

Legjobb vigjátékát a „Czifranyomoruság"-ot ma ujitja fel a debreceni szinház prózai együttese s a mai est bizonyára ünnepe lesz a Csokonai-szinháznak. László Gyula rendezi a pompás darabot s ő játsza Csoma bácsit, egyik legmüvészibb alakitását.

Az előadás érdekességét biztositja egyébként Kardoss Géza szinigazgató fellépte, aki a magyar szinpadi siheder, naturbursch szerepek egyik legkreálóbbjában Mádi Simiben ragyogtatja a fővárosi szinpadokról ismert nagy müvészetét.

Már csak a Kardoss Géza országosan ismert kitünő Mádi Simije is megérdemli a fokozottabb érdeklődést a mai előadás iránt. — Mert aki ott lesz a „Cifranyomoruság" mai előadásán, annak igazi müélvezetben lesz része.

—

Szinházi iroda jelentése

Cifra nyomoruság, Csiky Gergely a magyar irodalom büszkeségének legjobb szinpadi müve kerül ma szombaton felujitásra elsőrendü kiosztásban.

Kardoss Géza hires a fővárosban is elra adtalással játszott szerepe Mádi Simi „A cifra nyomoruság" szinmüben.

Varázskeringő Honthy Hannával, mint Franczi primás kisasszony vasárnap délután olcsó helyárakkal.

Bucsut mond Honthy Hanna, a debreceniek kedvence vasárnap este János vitéz gyönyörü magyar daljáték cimszerepében.

Honthy Hanna vasárnap délután a Varázskeringőben játszik.

Honthy Hanna a kiváló müvésznő hogy szeretetét bebizonyitsa a debreceni közönséggel szemben, Kardoss igazgató kérésére vasárnap d. u. i fellép a szinházban. A vasárnap délutáni előadásra az esti előadás helyárahoz képest 50 százalékkal olcsóbban nézheti meg Honthy Hannát.

Az első sorból 30.000 koronáért nézheti Honthy Hannát vasárnap d. u. a Varázskeringőben.

—

A mozgószinházak müsora

URÁNIA: Világattrakció, Gloria Svansonnal „Montmartrei farkazok" a legszebb háborus filmdráma 7 felv. Kisérő: Holywodi kis leány, burleszk 2 felv.

VIGSZINHAZ: Mae Murrayval a cimszerepben. A fővárosi mozgók jelenlegi vezérmüsora. Királyn ténasszony 7 felv. Kisérő: 5000 dollár jutalom burleszk.

APOLLÓ: Két attrakció egy előadásban „Nősül a nagyherceg", szatirikus vigjáték 6 felv. Eva May főszereplésével és Házasság határidőre a legsikerültebb vigjátékok egyike Constance Talmadge főszereplésével 6 felv.

Jönnek: Tell Vilmos. Texasi derby és Ujjé a ligeb n.

METEORBAN vasárnap „Isten hozta" világattrakció. Buster Keaton főszereplésével. Előadások 3 órától.

A debreceni vízvezeték rövidesen a legszigorubb birálatot is ki fogja állani

Dr. Tüdős főorvos jelentése a közegészségügyi viszonyokról — Trachoma az izr. iskolában — A régi csatorna komoly veszedelemmel fenyegeti a várost — Indokolatlan támadások a város ellen

Dr Tüdős Kálmán tiszti főorvos Debrecen város közigazgatási bizottsági ülésén tegnap a következő jelentést terjesztette elő a város közegészségügyi helyzetéről:

A május havi közegészségügyi viszonyok türhetők. Fertőző betegségek kis számban fordultak elő. Halállal mindössze 3 számárhurut megbetegedés végződött. E tekintetben a helyzet tehát kedvező volna, de 5 hagymáz eset is volt, holott ez a betegség nálunk nyáron nem szokott előfordulni. Négy eset kertségben és telepeken, egy pedig a Halápon volt, tehát olyan helyeken, ahol jó ivóviz nem volt.

A belvárosban e tekintetben nagy haladás észlelhető. A vizvezeték hova-tovább több és jobb vizet ad. A legutóbbi vizsgálatkor már csak 4 csira volt található egy köbcentiméter vizben, aminél kedvezőbb eredményt még a legtisztább hegyi forrás vize sem szolgáltat. Ha sikerülni fog még a csunya, — de egyébként ártatlan — iszapot és a vasrozsdás zavarodásokat megszüntetni, akkor a vizvezeték, eltekintve eredeti szerkezeti hibájától, — mely a vizet drágábbá teszi — más egyéb szempontokból a egszigorubb birálaot is ki fogja állani. Ez által és a folyamatban levő utcaés térrendezési munkálatok által a belváros közegészségi viszonyai rövidesen megjavulnak.

Azonban kellemetlen jelenségek is fordulnak elő. Nevezetesen a József kir. herceg utcai orth. izr. iskola növendékei és a tóra tanfolyamokra járók közt a trachoma tömegesen, de szerencsére elég enyhe formában lépett fel. A megfelelő különleges intézkedések megtétettek. Más iskolákban baj nem fordult elő.

Jelentés érkezett arról, hogy a városi régi, felhagyott csatornába több helyen beefolyegyes házakból még ma is a szennyvíz. Ha ez igaznak bizonyul, komoly veszedelmet rejt magában, mert a régi csatornának levezetése nincs és ha mindig uj meg uj szennyanyagok jutnak bele, azok ott megrkednek és folyton szaporodván, nem válhatnak ártalmatlanná a talaj okszidáló és inficiáló tevékenysége által A jelentést vizsgálat megejtée céljából kiadták a müszaki ügyosztálynak.

A Csapó-kertbe vezető utak egyrészénél az utcák olyan elhanyagolt állapotban vannak, hogy a közlekedés rajtuk már veszélyessé vált.

E hónapban feltünő nagy volt a vetélések és halva születések száma (65). Az ilyen esetek ellenőrzése az utóbbi időben kormányhatóságilag szabályoztatott. Nálunk éppen azóta mutatkozik a szaporodás. E jelenségeknek mélyebben járó szociális és morális okai vannak, melyek rendeleti uton nem szüntethetők meg.

A főorvos jelentéséhez Jóna István szólott hozzá. Az készteti felszólalásra, hogy a főorvos jelentése szerint a telepi és tanyai tifuszmegbetegedéseket a rossz ivóviz okozza. Szeretné tudni, hogy megállapittatott-e a kutak fertőzése. — Leszögezi ezt azért, mert egyes sajtóorgánumok önző pártérdekekből állandóan támadási alapra keresnek okot Debrecen város ellen. Egy ilyen támadás legutóbb már a földmüvelésügyi kormány figyelmét is magára hivta. A tanyatulajdonosokat nagy tüntetik fel, hogy nem törődnek a tanyai lakosság érdekeivel. Legutóbb a „Népszava" a pallagi birtokot burcolta meg a disznó füröszt miatt. Nincs egyetlen egy gazda sem aki szivén nem viselné a jó viz ügyét. Leszögezi ezt azért is mert a támadóknak nagyon jól esnék hivatalos helyről hallani a mulasztás megállapitását.

Tüdős: A tifusz betegségek szaporodása, régi tudományos megállapitás szerint az ivóviznek tudható be Nem mondta ő azt, hogy a tanyai kutak fertőzöttek. Ami nem is szükséges a járvány előidézéséhez. Debrecen vidékén általában rossz a talaj és igy rossz a viz. Ez akadályozza az emésztés rendes lefolyását, igy tehát kedvező talajt készit elő a szervezetben a fertőzésre.

Dr Fejér Ferenc az utcák tisztántartásáról beszél. Amennyire öröm még nézni is a szépen fejlődő utca- és térrendezést, annyira ártalmas az a jelenség, hogy a gyalogjárdák, különösen szélfuvás idején tele vannak hulladékokkal. — Azt hiszi, ezen a bajon is lehetne fokozatosan segiteni. Egyuttal kéri, hogy a Széchényi utra, hová sokan járnak ki üdülni, padokat helyezzenek ki.

Dr. Magoss György polgármester: Ellopják, mint a Nagyerdőről.

A polgármesternek a gyalogjárók tisztántartására vonatkozó megnyugtató válasza után a bizottság tudomásul vette a főorvosi jelentést.

Az Iparos MANSz juniálisa.

A „debreceni MANSz iparos szakosztálya" a 954. számu „Török Bálint" cserkész csapatának felsegélyezése javára, 1925 junius hó 7-én délután 5 órai kezdettel a Nagyerdőn az egyetem mellett levő tisztáson (villamos vasut) juniális rendez. Müsor: Üdvözlő beszéd: Fehértóy Dánielné. Előadja a Női Felső ereskedelmi iskola leány cserkész csapata. Szaval Dékán Elek a „Török Bálint" csapat segédtisztje, Irredenta dalok: Palotay Lajos. Arató ünnepély: Népszinmü. Szereplők: Gazda Palotay Lajos, Gazdáné—Bornyi Gyuláné, Borisska huga Girgács Annuska, Arató gazda—Szilágyi János, Koszoru vivő legény—Semlyay Károly, Koszoru vivő leány—Kardos Ilonka, I. arató leány—M. Nagy Ilonka, II. arató leány—Girgács Juliska III. arató leány—Gyarmathy Pirike, IV. arató leány—Böszörményi Klárika, V. arató leány Tolnay Ilonka, VI. arató leány—Polgár Irénke.

I. arató legény—Szilágyi Imre, II. arató legény—Baiku Mihály, III. arató legény—Fábián Károly, IV. arató legény—Lucskay Bálint, V. arató legény—Andirkó János, VI. arató legény—Hidvéger Miska. Énekel Timáry Mancika saját hegedü kisérete mellett. Dalok: énekli Weszely Margitka urleány. Cserkészjáték.

Müsor után tánc, konfetti csata, szerpentin csata, bográcsgulyás főzés és táboritüzi szórakozások.

Horthy Miklós nyári pihenőn.

Budapest, junius 5. Az egyik fővárosi lap értesülése szerint Horthy Miklós kormányzó szombaton kezdi meg nyári pihenőjét Gödöllőn, ahol szeptemberig fog tartózkodni.

Nagy tüz Mezőkövesden.

Budapest, junius 5. Mezőkövesden leégett a Miskolczi Takarékpénztár fiókintézetének háza. A kár másfélmilliárd korona. A szomszédos házakat is nehezen lehetett megmenteni. Ezek egyikében az ijedtségtől szivszélhüdést kapott egy asszony is meghalt.

A zápor kimosta a meggyilkolt hulláját.

Tetemre hivás a gyilkossal.

Budapest junius 5. Egerből jelentik: A Bakta felé vezető uton a vámház alól megtalálták Szodoszi János gazdálkodó holttestét. Elfogták Taszi Sándort, aki bevallotta, hogy Szodoszi Jánost Tónagy István nevü társával együtt ölték meg. Tónagy a gyilkosságot tagadta. Tetemre hivást rendeztek a holttestnél, Tónagy azonban itt is megmaradt tagadása mellett. A rendőrség feltevése szerint a gyilkosok saját kötelével fojtották meg Szodoszit és saját kapájával földelték el. A holttestet a zápor mosta ki és igy találtak rá.

Részletes tudósitásunk legközelebbi lapszámunkban.

A 200 éves Kistemplom többé nem fog megnyilni a hivek számára.

A tegnapi döntő szakértői értekezlet eredménye szerint az egyház végérvényesen bezáratja, később lebontatja és ha az anyagi erő megiesz hozzá, ujat épit helyébe. A budapesti szakértő érdekes megállapitásai: a templom mocsáron, tölgyfa cölöpökre épült. — Sulyos hibák az épitésnél.

A boltozatot alátámasztják, hogy a lebontásig is elkerülhető legyen a veszély.

A református kistemplom egyik boltozattartó oszlopán több hónap előtt aggályos repedések mutatkoztak, ugy, hogy az egyház kénytelen volt a templom megvizsgáltatását elrendelni és a templomot egyelőre bezáratni, hogy minden veszedelemnek elejét vegyék. — A templom állandó megfigyelése és vizsgálata azóta folyton tart és abban a legnevesebb helybeli müépitész szakértők vettek részt.

Ezzel kapcsolatban az egyház elnöksége jelentést tett a helyzetről a város elsőfoku közigazgatási hatóságához is, hogy a hatóság a veszélyesség kérdését vizsgáltassa meg és közbiztonsági szempontból tegye meg az esetleg szükséges intézkedéseket.

A kistemplom ügyében a döntő szakértői és egyuttal hatósági szemle ma délelőtt fél 9 órakor volt. A templomban megjelentek az egyház, a város és a rendőrség képviselői, továbbá Tóth István, Tóth Lajos, Ritter Ignác épitész szakértők és Borsos József müszaki tanácsos.

A szemlének különös jelentőséget adott az a körülmény, hogy az egyház meghivására Budapestről leutazott Bloch Leo müépitész is, ki ódon épületek renoválása terén elösmert szaktekintély.

A szemle és az azzal kapcsolatos számitások és tanácskozások egész délelőtt tartottak, délután 3 órakor pedig az egyház gazdasági bizottsága ült össze, hogy az ügyet megtárgyalja és döntését meghozza.

Bloch Leó, fővárosi müépitész, szakértő terjesztette elő ezután véleményét. Elmondotta, hogy a kistemplom olyan területen épült, a mely régen mocsár volt. A végzett ásatásokból megállapitható, hogy az aggályosnak talált oszlop, de a többi oszlopok is a megbizhatatlan talajon tölgyfa cölöpökre (pilótákra) épültek. Ez nem volna baj, ha a pilóták állandóan vizben állanának. Ámde a talajviz emelkedése, vagy leszállása folytán hol nedvesek, hol pedig szárazak lesznek, — miért is korhadásba mentek át.

Az aggályos oszlop továbbá szélesebb talapzatának nem a közepére épült, mint ahogy kellett volna, hanem érthetetlen okból a talapzatnak egyik szélére, mnek folytán a suly az oszlop egyik oldalára jobban reánehezedik, mint a másikra, ami az oszlop 15 cm.-es elhajlására vezetett. Mindezen bajokhoz járult még az is, hogy a tégla, amelyből a kistemplom épült, nagyon rosszul égetett, rossz minőségü tégla.

A szakértő az oszlopot veszedelmesnek minősitette és kijelentette, hogy ennek eltávolitása és helyette uj oszlopnak beállitása volna szükséges. Ez kivihető volna, azonban ezzel még nem volna a kistemplom kérdése megoldva, mert az épület többi része is elavult és egy teljes átjavitás, átépitás kellene, hogy használható maradjon.

Ez oyan nagy költségbe kerülne, hogy a szakértő ezt nem javasolhatja. De kijelentette, hogy bármilyen nagy költséggel való renoválás sem nyujtana a fentebb mondott okokból teljes biztosságot.

Ezért a szakértő véleménye az, hogy az egyház a templomot végérvényesen zárassa be és bontassa el, helyébe pedig, majd mikor pénz lesz rá, épittessen ujat.

Egyelőre szükséges a templom boltozatának alátámasztása, hogy minden veszedelem meg legyen előzve.

Bloch Leó alapos fejtegetéseihez a többi szakértők is csatlakoztak. Borsos József müszaki tanácsos kijelentette, hogy a hatóság is ennek megfelelő határozatot fog hozni.

E szerint a kistemplom többé nem fog megnyilni a hivek számára.

Mintegy 200 éves ódon épület, teljesen elült, külseje, belseje rongálódott, tornyának tetejét a hóvihar már 18 év előtt lehordta és csak ideiglenesen van a jelenlegi bástyaszerü alakra megcsinálva, oldalait már több évtized előtt gyámpillérekkel kellett megtámasztani, mert az oldalfalak kifelé hajoltak. Most mindezekhez járult az egyik menyezetet tartó oszlop megingása.

A kistemplom betöltötte rendeltetését. Most már a hivek áldozatkészségén a sor, hogy az egyház ujat épittessen helyébe.

Öt évvel ezelőtt 620 volt a debreceni rendőrség létszáma, most 320, de még ez évben 250-re csökkentik.

A közigazgatási bizottság az eredeti létszám visszaállitását kéri a belügyminisztertől.

A közgazgatási bizottság tegnapi ülésén Sághy Lajos rendőrfőtanácsos jelentése kapcsán élénk vita fejlődött ki a rendőrség folyton tartó létszámapasztása miatt, mely a nyilvánosság előtt is többszöri perfrakció tárgyát képezte az utóbi időben erősen szaporodó bünözési esetekkel kapcsolatban. Kétségtelen tény ugyanis, hogy a közbiztonságra rendkivül károsan észlelhető befolyással volt a rendőrségnek mostanában végrehajtott erős apasztása, amely — mint a vita folyamán kiderült — még nem ért véget.

Az általános adatokat tartalmazó jelentéshez elsőnek Jóna István szólott hozzá.

— Éppen az időben — mondotta — mikor Révész Olga trafikosnőt fényes pappal meggyilkolták, Debrecenben, akkor került nyilvánosságra a kormánynak az az állitólagos szándéka, hogy a vidéken — egyes városokban — a rendőrség állami jellegét megszünteti, máshol pedig, mint például Debrecenben, lészámapasztást rendel el. — Kényes ponton szól a kérdéshez, de kötelességének tartja, mert az erősen leapasztott rendőrségnek olyan megterhelését látja napról-napra, a mit helytelenitenie kell. Az utóbbi napokban például a rendőrök házról-házra járnak és a József főherceg tüdőbeteg szanatórium plakátjait oszfogatják a háztulajdonosoknak, a kapukra való kifüggesztés céljából. Bármennyire nagyfontosságu ennek az emberbaráti intézménynek a támogatása, a lakosság érdekében kifogásolnia kell ezt, — mert elég megerhelés a személy- és vagyonbiztonság fenntartása. Szeretné tudni, felsőbb utasitásra történik-e ez igy. Kifogásolja azt is, hogy egy kávégyár utcai plakáthordozói mellett állandóan 2 rendőr statisztál.

Balogh István azt inditványozza, hogy a bizottság járjon el a miniszteriumban a végett, hogy további létszámapasztást a rendőrségnél ne hajtsanak végre. Ugy tudja, hogy évekkel ezelőtt — még a városi rendőrség átszervezésekor, amire azonban nem került sor — 520 főben állapitották meg a rendőrlegénység létszámát. Tudomása szerint az államrendőrség létszáma ennek jóval alatta marad. Ez nagyon aggodalmas körülmény.

Dr Magoss György polgármester: Miután Sághy főtanácsos ur ismeri legjobban a körülményeket, leghelyesebb volna, ha ő készitene el a bizottságnak egy, a belügyminiszterhez intézendő feliratot.

Sághy főtanácsos: Az előterjesztést ő nem csinálhatja meg a felsőbbsége ellen, de szivesen rendelkezésre bocsátja az adatokat, amelyek szükségesek — egy összehivandó ankéten.

Mikor 1920-ban átvette a rendőrség vezetését, az őrlegénység 620 tagot számlált, az azóta végrehajtott létszámcsökkentések során ez a lészám előbb 540-re, majd még lejebb apasztatott, ugy, hogy ma 320 főből áll. Nem hivatalos titok azonban, hogy még ez évben 250 főnyire apasztják le a rendőrség létszámát, mely különben is folyton apad az önkéntes lemondások folytán. Pedig az is számbaveendő körülmény, hogy a rendőrség müködési köre a kertségek bevonásával megnövekedett.

A közgazgatási bizottság ugy határozott, hogy a bizottság jegyzője által feliratot szerkesztet és felküldi a belügyminiszterhez. E feliratban azt kérik, hogy a rendőr őrlegénységet az eredeti létszámra állitsa vissza a minszter.

Az Eötvös-utcai ifj. Vörös-Kereszt Egyesület előadása.

Az Eötvös-u. ifj. Vöröskereszt-egyesület a Leány-Kálvineum és az ifj. Vöröskereszt-egyesület javára 6-án és 7-én — 6-án gyermekeknek, 7-én felnőtteknek — az alant jelzett müsorral ifj. előadást rendez, melyre a vezetőséget, tanügybarátokat és érdeklődőket szeretettel meghivja. — A müsor a következő:

1. Nyitány: Ifjusági zenekar.
2. Megnyitó: Karsay János, központi igazgató.
3. Falusi gyermek Pesten: Gargya Nándor.
4. Énekkar: Halld Imánkat.
5. „Annuska születés napja“ 2 felvonásos szindarab. Személyek: Annuska — Balla Róza, Juliska — Keresztesi Ica, Pali — Bucz Béla, Erzsi — Varga Erzsébet, Lili — Matkó Erzsébet, Irma — Boldog Róza.
6. A vándor: Szabó Sándor.
7. Vásárfia: Varga Lajos.
8. Ének-szóló hegedű kisérettel: Zsuffa Vilma.
9. Tánc: Lejti 8 növendék.
10. Hegedü-duett: Bucz Béla és Bucz József.
11. Szavalat: Jenei Sándor.
12. Zenekar: Magyar népdal.

Előadás az Eötvös-utca 50. sz. alatti iskolában. — Kezdete délután 4 órakor.

Meghivó.

Az *Unio tüzifa és áruforgalmi rt.* 1925 julius 6-án délután 3 órakor üzlethelyiségében tartja X. évi rendes közgyülését. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletévről és a nyereség felosztása iránti javaslata. 2. Az 1924. évi mérleg előterjesztése. 3. Felügyelőbizottság jelentése. 4. Felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. 5. Felügyelő-bizottság választása. 6. Inditványok. Debrecen, 1925 junius 6. Az Igazgatóság. Mérleg s eredmény számla. Vagyon Pénztár 434050. Adósok 2436.25. — Berendezés 50700. — Árukészletek 6300000. Hadikölcsön 650. Összesen: 6787836.25. Teher 10000. Tartalék alap 8761.52. — Hitelezők 6603442.30. Adóhátralék 100000. — Mult évi nyereség áthozat 3734.43. Ez évi nyereség 61898. Összesen: 6787836.25. Adó 100000. Telep bérlet 1476383. Személyzet fizetés 3000000. Munkabér 2594000. Üzleti költség 1989731. Mult évi nyereség 3734.43. Ez évi nyereség 61898. Összesen: 9214642.43. — Áruszámla nyeresége 9210908. Mult évi nyereség 373443. Összesen: 9214642.43.

Legszebb ebédlők, — hálók, uriszobák, bőr, gobien garniturák leszállitott árban kaphatók

SZÁNTÓNÁL,

SZINHÁZI-ÁTJÁRÓ

Makulatura

papir

kapható

lapunk nyomdájában

(volt Bika mozgószinház helyiségében, József kir. herc.-u. 1

Vigyázat! Vigyázat!

Olcsó, könnyü tartós cipőket

Glück

cipőnagyáruházában Bika mellett szerezhetők be Olcsó reklám cikkeink. — Árak ezrekben

Női fél füzős és spangnis	200 és feljebb	Férfi fehér vászon lack disz	300
Női francia fél	230 és feljebb	agaria fél férfi fr.	350
Női fehér vászon fél füzős	165 és feljebb	Férfi chevro fél fr. lack kapli	300
Női fehér vászon spangnis	175 és feljebb	Sarkos gummi talpu fek. fél	350
Fehér és szürke gummitalpu	100	Sarkos gummi talpu bagaria	375
Fehér női és férfi tennisz	210 235		

Azonkivül gyermek leany és fiu fél és egész cipőkben, szandálokban, női férfi comode cipőkben, harisnyákban nagy választék. Olcsó árak.

A Tábla is két hónapi fogházra ítélte Papp Tamást Lánczy pénzügyigazgató megrágalmazása miatt

Lánczy pénzügyigazgató teljes jóhiszeműségét állapitotta meg a Tábla — Papp Tamást a Tábla előtt a Léderer-pör egyik védőügyvédje védte

Az oláh megszállás után a dohányáruraktárban lopásokat fedeztek fel. Az ügyben meginditott vizsgálat során kiderült, hogy a tettes két raktári munkás volt. Ezeket a törvényszék meg is büntette. A vizsgálat során a tolvajok azt vallották, hogy az ügyben része volt *Papp* Tamás raktári tisztviselőnek is. Természetesen a nyomozást reá is kiterjesztették, sőt vizsgálati fogságba is helyezték, a melyből 11 nap mulva kaució ellenében szabadult. Papp Tamást a vizsgálat tisztázta. Ő erre különböző hatóságokhoz intézett beadványaiban *Lánczy* Gyula miniszteri tanácsos, debreceni m. kir. pénzügyigazgatóról azt állitotta, hogy az ő ellene inditott bünvádi eljárást és letartóztatását „kötelességében állott volna meggátolni, de ezt nem tette" és hogy „személyes szabadságát jogtalanul és indokolatlanul korlátozta". Ez utóbbi kijelentése arra vonatkozott, hogy Lánczy megtiltotta Pappnak, hogy amikor a vizsgálati fogságból szabadult, elhagyja a város területét. Ezeken a kijelentéseken kivül még több olyan kitételt használt, amelyek, ha a valóságnak megfeleltek volna, az abban foglaltak miatt Lánczy ellen bünvádi eljárást indithattak volna.

A debreceni királyi törvényszék ez ügyet 1924. szeptember 26-án tárgyalta és felhatalmazásra üldözendő több rendbeli rágalmazás vétsége miatt dr *Serly* Jenő táblabiró büntető-tanácsa *Papp Tamást két hónapi fogházra mint fő- és ötször 100.000 korona mellékbüntetésre itélte.*

Fellebbezés folytán az ügy a debreceni itélő tábla elé került, a melynek dr *Oláh* Miklós tanácsa tegnap foglalkozott a bünpörrel. — A vádat dr *Vattay* József főügyész helyettes, a védelmet dr *Kohlman* Dezső fővárosi ügyvéd képviselte, *aki a Léderer-pörben is szerepelt, mint Léderer Sándor védője.*

Az iratokat dr *Szabó* József táblabiró ismertette. Ezután dr Vattay József királyi ügyész kérte a valódiság bizonyitásának elrendelését közérdekből, azonban a biróság az inditványt elutasitotta. Az ügyész a vádat fentartja. A védőbeszéd elhangzása után a biróság itélethozatalra vonul vissza és egy órai tanácskozás után — kihirdeti Oláh Miklós elnök az itéletet.

A királyi tábla a törvényszék itéletét helybenhagyja.

A törvényszék elutasitotta a bizonyitás iránti inditványt, amit most a védő is megismételt, de a tábla is elutasitotta azt, mert a már előzetesen beszerzett iratok felolvasásával a bizonyitás meg is történt. Ujabb bizonyitás kiegészitést a tábla nem tartott szükségesnek, mert a kért körülmények az ügy elbirálása szempontjából lényegtelenek.

Azért tagadta meg az itélő tábla a bizonyitás kiegészitését, mert az birálandó el, hogy a sértett — Lánczy Gyula — rendelkezésére állott adatok mellett olyan magatartást tanusitott-e, melyből arra lehetett következtetnie a vádolttal szemben a folyamatba tett bünvádi eljárás során és hogy ennek a kötelességszegésnek következtében történt-e meg a vádlott letaróztatása? Ebben az irányban azonban a valódiság bizonyitását a tábla hivatalból lefolytatta.

Kurucz József és Kapusi István — a lopás miatt elitélt munkások — a nyomozás során olyan sulyos vallomást tettek Papp ellen, amit a főtárgyaláson is fentartottak, részletesen előadta, hogy mi módon történt a vádlott Papp Tamás által elkövetett hivtali sikkasztás, hogy ily körülmények között, dacára annak, hogy a vádlott által 1920 márciusában átadott hivatalnál hiány nem mutatkozott, mégsem sértette meg Lánczy Gyula kötelességét akkor, a mikor nem lépett közbe abban az irányban, hogy Papp Tamással szemben az eljárás abbahagyassék.

Ezért ugy találja a királyi tábla, hogy a Papp Tamás által tett irásbeli és szóbeli kijelentések nem felelnek meg a valóságnak. A sértett Lánczy Gyula jóhiszeműségére vall, hogy mikor kiderült Papp ártatlansága, a két munkás ellen megtorló intézkedéseket foganatositott.

Dr Vattay József királyi ügyész a tábla itéletében megnyugodott. A védő és a vádlott semmiségi panaszt jelentettek be, igy az ügy a Kuria elé kerül.

Hirdetmény a gyümölcspiac uj elhelyezéséről

Kicsinybeni árusitás a Rákóczy-utcán, nagyban a Hatvan-utcán

A városi Tanács közli a város lakosságával, hogy a ref. Nagytemplom előtti tér rendezése folytán a mult évben a Ferenc József-ut 8—12. sz. házak előtt elhelyezve volt gyümölcs piacot ideiglenesen a Rákóczi-utca páros oldalára, a tojás és baromfi árusok után következő piac-területre helyezte át. Ezen a helyen csak a kicsinybeni termelők árusithatnak.

A viszont eladó kicsinybeni gyümölcsárusok (kofák) árusitó helye a Csapó-u. 20—24. számu házak előtt van.

A nagybani (szekereken árusitó) termelű és viszont eladó gyümölcspiac helye továbbra is eddigi helyén: a Hatvan-utcán lesz.

A belügyminiszter elutasitotta a nagyerdei strandfürdő ellen beadott felebbezéseket

Váry Sándor ref. főgimnáziumi tornatanár lett az uszoda felügyelője

Megirta annak idején a „Debreczen", hogy a nagyerdei uszoda épitését bizonyos érdekkörök megfellebbezték. — Külön fellebbezést nyujtottak be a Margit-fürdő alkalmazottai és külön fellebbezést adott be néhány közgyülési tag.

A fellebbezés elen sorompóba állottak a sportegyesületek is, elsősorban az Országos Testnevelési Tanács, amely a közegészségügy és a testnevelés eminens érdekeire való hivatkozással a miniszertől a fellebbezések elutasitását kérte.

A belügyminiszter döntése tegnap érkezett le a városhoz. A miniszter mindkét fellebbezést elutasitotta s igy a nagyerdei strandfürdő sorsa végleges nyugvó pontra került.

A városi tanács különben elhatározta, hogy az uszoda felügyelőjének Váry Sándor ref. főgimnáziumi tornatanárt hivja meg. — A strand ugyanis tornaszerekkel is fel lesz szerelve, amelyek a testnevelés szakszerü vezetést igényel.

A DUE kérelmét — hogy 28-án országos uszóversennyel nyithassa meg az uszodát — a tanács teljesitette.

A strandfürdő kezelését a nagyerdei városi kádfürdő személyzete fogja ellátni. A pénztár is a kádfürdő pénztárában lesz s az ellenőrzés annál könnyebb lesz, mert a strandra csak a kádfürdő csarnokán lehet majd bejutni.

Amerikai angol lelkész a Nagytemplomban

Rew. W. Jones repülőgépen érkezik Genfből Budapestre

Hirt adtunk már arról, hogy junius 7-én azaz vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évzáró ünnepélyét a ref. Kollégium s ez alkalommal W. Northey Jones, amerikai episcopalis angol lelkész is szólani fog a Nagytemplomban az ifjusághoz. Northey Jones lelkész nagy magyarbarát Amerikában s különösen az odakint élő magyar reformátusok köszönhetnek neki sokat. Püspökünk amerikai gyüjtő körutja alkalmával is sok tanujelet adta meleg érdeklődésének. Az ő hathatós támogatásának lett az eredménye az amerikai prot. püspöki egyház vezető férfiainak amaz elhatározása, hogy a debreceni Kollégiumot hathatós támogatásban óhajtván részesiteni, még ebben az évben több püspök és vezérférfiu a stokholmi világkonferenciáról ellátogat Debrecenbe, hogy saját szemeikkel lássák meg a Kollégiumot, amelynek érdekében Amerikában közös akciót fognak inditani. Darlingson harrisburgi püspök már jelezte is Londonból közeli látogatását. — Rev. Jones annyira ment már, hogy több társával megszerezte Amerikában a debreceni Kollégium amerikai segélyegyletét, melynek tagjai ő éven át évente tiz dollárral járulnak a Kollégium fölsegélyezéséhez.

Ezekből a tagdijakból már most hoz magával valamit Jones lelkész ur, aki egyébként Perth-Amboyban lelkészkedik New-Jersey államban s New-York vidéken egy száz tagot számláló lelkészi körnek az elnöke.

Püspökünk iránt is a legnagyobb tisztelettel viseltetik s megjelent a new-yorki bucsu-estélyén is. Rev. Jones — mint jelezte — szombaton Genfből repülőgépen fog Budapestre érkezni, ahol dr Boér Elek egyet. tanár, az erdélyi ref. egyházkerület volt főgondnokával együtt vasárnap reggelre fog Debrecenbe érkezni.

A Nagytemplomi istentisztelet után — megtekinti a kollégiumi anyakönyvtárt, a tápintézetet, a főgimnáziumot s egyébb kulturintézményeket. Sőt ha ideje engedi, a hajdubőszörményi Kálvineumot is meg fogja nézni.

Üzlet feloszlatás miatt

a raktáron levő női és férfi szövet zeug, fehérnemü, vászon, schiffon, batiszt, alsó- és paplanlepedő vászon, paplan, lyberti, sephir, frenc, kanavász, karton, voál, barchet, flanel, női-, férfi- és gyermek harisnya, zsebkendő kötött és rövidáru-t

méiyen leszállitott árban árusit

RÓTH IMRE divatáruháza

CSAPÓ-UTCA SZÁM 37. BURGONDIA SAROK

Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban.

Nagytemplomban d. e. 10 órakor imádkozik: dr. Erdős Károly, predikál W. Northey Jones angol lelkész, tolmácsolja dr. Erdős Károly, délután 5 órakor Seress Béla. Kistemplom zárva. Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órakor Molnár Ferenc fél 12 órakor ifj. istentisztelen Kántor József, d. u. 5 órakor Perpéth Ferenc. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor predikál Perpéth Ferenc, délután 3 ó. Peleskey Sándor. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor predikál Peleskey Sándor, délután 3 órakor Molnár Sándor. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Kovács János Nyilastelepen délután 4 órakor Keresztury József.

Szombaton délután 3 órakor Waggongyárban: Uray Sándor.

Vasárnapi iskola délelőtt fél 9 órakor a Diakónissza-Otthonban, Miklós-utca, Pacsirta-utca, Leány-utca, Csonka-utca és Vigkedvü Mihály-utcai iskolában, délelőtt 9 órakor Jókai-u. 50. Nyilastelepi iskolában, a Dóczi-intézetben és a Széchenyi-utca 4. sz. a. paróchián, d. e. 10 órakor a homokkerti iskolában, d. e. 11 órakor a Füvészkert-utcai iskolában és délután fél 3 órakor a Nyulas-barakban.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap d. u. fél 4 órakor Ispotály-telep 9. sz. tartatik. Ugyanott 5 órától felnőtteknek bibliai óra.

A Keresztyén Ifjusági Egyesület f. hó 24-én, vasárnap Kollégium földszint 4. sz. a. d. u. 5 ó. a szokásos összejövetelét megtartja.

A Kálvinisták Templomegyesülete Vegyes énekkara tanulási óráit hetenkint hétfőn és csütörtökön tartja 6—7-ig a Tanitó Otthonban (Egyházi hivatal udvarán keresztépület) uj tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

Az ev. templomban

az istentiszteletet f. hó 7-én vasárnap d. e. 11 ó. Farkas Győző lelkész végzi.

Junius 14-én rendkivüli közgyülés tart az Ipartestület.

Az előljárósági tagok ujraválasztása napirenden.

A debreceni Ipartestület 1925 junius 14-én d. e. 11 ó. saját disztermében rendkivüli közgyülést tart, melyre az iparosokat tiszteletel meghivja az elnöksége. Tárgysorozat: 1. Alapszabálymódositás. 2. 18 rendes és 18 pót előljárósági tag választása. 3. Az iparos ifjak Levente Egyesülete megalakitása és a tisztikar megválasztása. 4. Az iparos, mester és tanoncvizsgáló bizottságok kiegészitése. Ip rtestület.

Mennyi adót fizetett Debrecen a mult hóban.

Lánczy Gyula pénzügyigazgatónak a közgazgatási bizottság tegnapi ülésén bemutatott jelentése szerint a mult hónapban a következő összegeket fizete be a központárakba a város adózó közönsége:

Állatforgalmiadó készpénzben K 437,825.174, általános forgalmiadó készpénzben 936,728.339 K, fényüzési adó 171,213.116 K, illetékek 587,272,805 K, határvámjövedék 2.340,251.300 K, vegyes illetékek 17.943,200 korona, állami kölcsön 27,348.428 K. Egyenesadók aranykoronában 1,091,702 K, kincstári hozadékrészesedés aranykoronában 99.695 K.

A bélyegekben lerótt állatforgalmi adóról és a bélyegjövedékről nem készült jelentés, miután az m. kir. posta kezeli azokat.

Hirek

A „Debrecen" szerkesztősége és kiadóhivatala

a József kir. herceg-utcán, a volt Arany Bika-mozgó épületében van.

Telefonszámok:
Szerkesztőség 789.
Kiadóhivatal 788.

A szerkesztőség este 6 órától éjjel 3 óráig található.

— **Érettségi találkozó.** Felkérem azon volt tanulótársaimat, akik 1885-ben a debreceni református kollégiumban érettségiztek, hogy a 40 éves érettségi találkozó alkalmából 1925. junius hó 28-án délelőtt 10 órakor a református kollégium díszermében megjelenni szíveskedjenek. A találkozón megjelenni szándékozók szíves értesítését kérem. — Dr. Thegze Gyula, egyetemi tanár.

— **Iskolai ünnepély.** A Varga-utcai református elemi iskola körzet tanítói kara a Kálvineum és az Ifj. Vöröskereszt Egyesület javára a gyermekek részére junius hó 6-án, délután 4 órai kezdettel, Vigkedvü Mihály-utcai református elemi iskola árnyas-lombos udvarán felállított nyári színpadon, az iskolás növendékekkel iskolai ünnepélyt rendez, melynek müsorában mesejáték, irredenta dalos szinjáték, táncokkal, szavalatok, 3 szólamu v. gyermekénekkar éneke stb. fogják szórakoztatni a megjelent közönséget. E kedvesnek igérkező ünnepélyre a szülőket és tanügybarátokat meghivja a Tanfestület.

— **Konferenciabeszéd férfiaknak.** Az Echarisztikus Férfi-Liga junius 6-án, szombaton este 7 órakor tartja rendes havi ájtatosságát a róm. kath. templomban, amelyen Kovács Sándor kaplán tart konferenciabeszédet. A vezetőség kéri, hogy a tagok feltétlenül teljes számban jelenjenek meg. Az ájtatosságon különben azok a férfiak is résztvehetnek, akik nem tagjai a Ligának.

— **Szentségimádás a római katholikus templomban.** Junius hó 7-én, mint a hónap első vasárnapján, egész napos szentségimádás lesz a róm. kath. templomban. Reggel 6 órakor szentségkitétel. Szentmisék a rendes időkben lesznek, fél 10-kor ünnepélyes nagymise. Utána szentbeszédet mond Erdőy-Bakacs Iván káplán. Este 6 órakor szentségbetétel, predikál Palóczy János s.-lelkész.

— **Ifjusági segitő egylet a zsidó reálgimnáziumban.** A zsidó reálgimnáziumnak fokozatos kiegészitése magával hozza az ifjusági egyesületnek a létesitését. A már fennálló vöröskereszt egyesületen és sportkörön kivül most jött létre az ifjusági segitő-egyesület, amelynek alapszabályait már jóvá is hagyta a felsőbb tanügyi hatóság. Ezek szerint az egyesületnek célja az iskola szegény tanulóit ruházni és lakóhelyre való tekintet nélkül segiteni, főkép könyvekkel ellátni. A segitő egyesület bizton számit a szülőknek és az iskolabarátoknak a támogatására, oly formán, hogy szülők minél többen be fognak lépni alapitó és pártoló iagként. Alapitó tagsági dij 20, pártoló tagsági dij 3 aranykorona.

— **Hangverseny a Nagyerdőn.** A debreceni Szimfónikus Zenekar (24 tag) Komann Hugó zenetanár karnagy vezetése mellett a Nagyerdőn a Vigadó udvarban junius 6-án, szombat este fél 8 órai kezdettel klassikus és modern számokkal nagy hangversenyt tart.

Debrecen környékén a vetések állása kedvezőtlen termést igér.

Egyes helyeken már kisült a buzavetés — A tavaszi kalászosokat lelegeltetik — A legelők kezdenek kiszáradni

Surgóth Jenő gazdasági főfelügyelőnek a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén előterjesztett jelentése szerint a város mezőgazdasági viszonyai a mult hóban igy alakultak:

A hó első napjaiban kisebb-nagyobb csapadékok voltak, később meleg, száraz időjárás következett. A hó utolsó napjaiban nyári zápor ok léptek fel. A májusi csapadék minthogy nagyobbára helyi jellegü volt a város általános mezőgazdasági helyzetére alig volt jótékony hatással. A kánikulai meleg és szárító szelek a földben levő csapadékot teljesen kiszáritották.

A buza állapota általában nem kielégitő. Az Ebes, Ondód nyugati részein, Hegyesen és Elepen a magasabb fekvésü helyeken, továbbá a szikes talajokon igen gyenge, alacsony, ritka és már kisülni kezd. A városhoz közelebbi fekete földeken és a keletre eső homokosabb vegyületü talajokon általában jók. A tavaszi kalászosok, különösen pedig a zabok igen gyengék és rosszak és ahol esőt nem kaptak, ott legeltetik.

A kapások általában jók, különösen ahol őszi szántásba vetve jó ápolásban részesültek.

A rétek és legelők állapota igen gyenge. A Hortobágyon alig volt csapadék és a téli nedvesség hiányában egyáltalában nem lesz széna termés. A legelő pedig a legtöbb helyen kezd kisülni.

A Nagyhortobágyon fellépett a marokkói sáska, Hatósági irtását 24-én kezdi. A munkálatokat 30 gép végzi.

A város mezőgazdasági állapota, viszonyi va a mult havi állapotokhoz határozottan romlott és azoknál kedvezőtlen bb.

Bejelentette még, Surgoth főfelügyelő, hogy az OFB a város házhely rendezési és megváltási ügyében a tárgyaló bizottság vezetésére dr. Vásárhelyi Béla budapesti kir. törvényszéki tanácselnököt rendelte ki tal 7 ellenében a tanács álláspontja ellenében a bérlők kibocsátása mellett foglalt állást.

Pár hónap alatt 80 milliót költött el a sikkasztó segédjegyző.

Bünügyében befejeződött a vizsgálat

Annak idején megirtuk, hogy Bartók Dénes komádi segédjegyző megjelent Debreczenben Preinesz berger Jenő táblabiró vizsgálóbiró előtt és kérte előzetes őrizetbe vételét, mert 80 millió koronányi hivatalos pénzt elsikkasztott. A vizsgálóbiró azonnal foganatositotta az őrizetbe vételt, majd ellene a vizsgálatot elrendelte.

Ez a vizsgálat tegnap fejeződött be s annak regénybe illőek a részletei.

Megállapitást nyert, hogy Bartók Dénes korábban egyik Tiszamenti községben volt közigazgatási jegyző, ahonnan fegyelmi uton Komádiba került.

Már Tiszafüreden nagy lábon kezdett élni, volt egész sereg ruhája, csizmája, cipője. Finom elektoros express puskákkal vadászgatott s kurizált hévvel a falusi kisiányoknak.

Később Komádiban még nagyobb lábon élt. Irógépet vásárolt magának s magán levelezéseit ezen eszközölte. Majd 12 rend ruhát csináltatott s nagyszabásu vacsorákat adott, melyek estélyek számba mentek.

Bor, pezsgő s egyébb italoktól rogyásig rakott asztalok mellett, cigány zenével szórakoztatta a komádi-i intelligenciát, melynek leghiresebb aranyifja Bartók Dénes volt.

Persze ezekhez a müdzsentriskedésekhez pénz kellett. De keritett Bartók Dénes, mert hiszen ő kezelte a forgalmiadó bélyegeket s a marhajárlatokat. És ha pénz kellett, mindig a hivatalos fiókba nyult. Igy aztán rövid idő alatt a nyakára hágott 80 millió koronánnyi hivatalos pénznek.

Bartók Dénes már házas ember volt, de feleségétől különvállan élt. Felesége, ki szolid uri családból való volt, sehogy sem nézte jó szemmel „főuri" költekezéseit. Épen ezért válópert indított ellene.

A vizsgálat befejezése után tegnap hozta meg döntését Preinesz berger Jenő vizsgálóbiró táblabiró, aki Bartók Dénes előzetes letartóztatását elrendelte.

A végzést tegnap délelőtt hirdették ki Bartók Dénes előtt. Bartók a végzést rezignáltan tudomásul vette.

A városi bérlők menekülni akarnak bérleteiktől.

A gazdasági bizottság egy szavazattöbbséggel három bérlőt kiengedett a bérletből.

Sokszor szó esik mostanában a gazdasági krizisről, mely kereskedők, iparosok és mezőgazdák körében egyaránt szedi áldozatait. A bérlők akik még néhány évvel ezelőtt a vakmerőségig licitáltak egy-egy bérletért, most elhagyják bérleteiket, mert a sulyos bérösszeget nem tudják a konkurrenciára kedvezőtlenné vált viszonyok közöt kifizetni.

A város bérlői közül is számosan fordulnak a tanácshoz bérleengedésért, sőt egyesek a bérletből való kibocsátásukat kérik. A gazdasági bizottság tegnapi ülésén három ilyen irányu kérelmet adtak elő.

Molnár István és Orosz Ferenc a 388 holdas szikigyakosi, Hegedüs Árpád a 135 holdas, Rózsa Dániel pedig a 91 holdas bérletéből való kibocsátást kérte. Molnár és Orosz holdanként 180 kg rozs, Hegedüs Árpád 470 kg buza, Rózsa Dániel 280 kg buza bért fizetnek ez időszerint.

A kérelmek körül hossau vita fejlődött ki. A tanács azt az álláspontot képviselte, hogy a kérelem nem teljesithető, mert akkor rengetegen ilyen ügy fog a nyakába szakadni, melyeknek teljesitése eiől bajos lesz kitérnie.

A bizottság végül is 8 szavazat-

Egy lovagias-ügy érdekes befejezése.

A „*Hajduföld*" cimü lap tegnapi számában a következő *Nyilatkozat* jelent meg:

„Fürst Mátyás és Léderer József urak 1921 julius hónapban általam irt hirlapi közlemény állitásait lovagias elégtételkérés tárgyává tették. Ebben az ügyben mai kézhezvett egyenlő hangzásu jegyzőkönyvek alapján: „. . . . ur megbizottjai fenti sértésért azon elégtételt kérik, hogy Szoboszlay Sándor . . . ur a Hajduföld valamelyik számában egy nyilatkozatot tegyen közre és *a fenti sértő kifejezésért, melynek megtörténtje és miként jé az akkori idők szellemének mintegy önként következő folyománya volt; bocsánatot kérjen*". *Bocsánatot kérek.*

Ifj. Szoboszlay Sándor."

Rendkivül érdekes, hogy a fajvédelem organuma dezavuálja hasábjain az „akkori idők" szellemét.

— **Gulyás Pált doktorrá avatták.** Gulyás Pál, az iparos tanonciskola igazgatójának fiát, aki a fiatal költőgárda egyik kiváló tagja — és ő maga is az iparos tanonciskola tanára — a Tisza István Tudományegyetem Tanácsa tegnap a bölcsészet tudományok doktorává avatta.

— **Esküvő.** Szarvas Rózsika és Szász László ma délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a ref. nagytemplomban. A esketési szertartást a vőlegénynek megszállt területen müködő sora. Bagoly Bertalan ref. lelkész fogja végezni.

— **Már az ötödik szinház zár be Bécsben.** Bécsből jelentik: A szinházi válság ujabb áldozatot követel. A Komödienhaus mától kezdve zárva marad. Ez az ötödik bécsi szinház, amelyet a kedvezőtlen viszonyok következtében bezártak.

— **Gyermek-szini előadás a Csokonai Szinházban.** — Ritka élvezetben lesz része a debreceni közönségnek az izr. elemi iskola által folyó hó 14-én vasárnap délután 4 órakor a Csokonai-szinházban rendezendő jótékonycélu gyermek-szini előadáson melynek müsorában vigjáték gyermekszindarabok, zene, tánc fognak váltakozni. A kis növendékek ügyes játéka kellemes meglepetést fog nyujtani. Az előadás minden számát Kohmann Hugó tanár 24 tagból álló szimfónikus zenekara fogja kisérni. Jegyek vasárnap ól kezdve naponta 12—1 óráig az iskola (Simonffy-u. 21.) igazgatói irodájában kaphatók.

— **Szőllősgazdák értekezlete Debreczenben.** A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által 7-én vasárnap délelőtt 10 órára a városháza közgyülési termében összehivott szőllő és bortermelési értekezletre ismételten felhivjuk az érdekeltség figyelmét s ajánljuk, hogy ezen nagyfontosságu tárgyalások n a részvételt egy szőllősgazda se mulassza el.

— **Gömbös, Lendvai és Ulain az ébredők debreceni gyülésén.** A debreceni ébredők vasárnap délután 5 órára az Arany Bika dísztermében gyülést hirdetnek, amelyre a kifüggesztett plakátok szerint leérkeznek Gömbös Gyula, Ulain Ferenc és Lendvai István, kik természetesen beszélni fognak a gyülésen. Gyülés után a Bika üvegtermében bankett

— **Felhivás a debreceni gazdaközönséghez.** Debrecen sz. kir. város törvényhatósági testnevelési bizottságának f. évi máius 14-én tartott gyülésén hozott határozata értelmében és a debreceni Gazdasági Egyesület elnökségével egyetértésben felkéretik a helybeli gazda és az iskolánkivüli ifjuság testnevelésével érdekelt földmives közönség, hogy a Gazda Ifjak Levente Egyesületé ek a 124000—1924. belügyminiszteri rendelet értelmében történő megalakitása céljából folyó hó 7-én délelőtt 11 órakor a városi gazdakörben (Piac-utca 7.) minél nagyobb számban megjelenjenek.

— **Elitélt tolvajbanda.** Dr. Serly Jenő táb abiró tanácsa előtt a debreceni büntető törvényszéken tegnap délelőtt 5 derecskei legény állott, lopással és orgazdasággal vádolva. Kéri Lajos és Ispán Péter Kovács J zseffel, Varga Pállal és Ha du Ferdinánddal tolvajbandát alapitottak és a mult év nyarán igen sok betörést és lopást követtek el. Tegnap vonta őket felelősségre a törvényszék. A vádlottak beismerték a bünc selekményeket, védekezésül azt adták elő, hogy a nyomoruság kényszeritette őket a lopásokra. A törvényszék Kéri Lajost és Ispán Pétert 8—8 havi Kovács Józsefet 3 hónapi, Varga Pált 2 és Hajdu Ferdinándot 1 havi fogházra itélte. Az itéletben a felek megnyugodtak.

— **Két heti fogházra itélték a bíróságot sértegető leányt.** Ujvári Mariska mikepércsi földmivesnőt a járásbiróság egy kisebb ügyből kifolyólag 200.000 korona pénzbüntetésre itélte. Az itélet kihirdetésekor a leány olyan kijelentéseket használt a biróval szemben, hogy rágalmazás miatt feljelentették. Ezt az ügyet tegnap tárgyalta a debreceni törvényszék Serly tanácsa. A vádlott beismerte, hogy azokat a kijelentéseket megtette, azzal védekezett, hogy az elitéltetése nagy dühbe hozta. A törvényszék rágalmazás vétsége miatt 2 heti fogházra és 500.000 korona pénzbüntetésre itélte a leányt, aki az itéletben megnyugodott. Az ügyész sulyosbilásért, dr. Schlotter Ferenc védő pedig enyhitésért perorvoslatot jelentett be.

— **Választás az izraelita hitközségnél.** Az elmult vasárnap volt az előljárósági tagok választása az izraelita hitközségnél, a most következő vasárnap pedig a legtöbb adót fizetők névsorából választanak 30 tagot. Erre az alkalomra is erősen szervezkedik a kispolgárok pártja s remél, hogy néhány jelöltjét behozza.

— **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán az alábbi halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalba: Asztalos József ref. 65 éves, Vörösmarti u. 17., Szalmári László ref. 6 éves, Régi téglavető Kovostyák István rk. 69 éves, Karcag, Galay Zoltán ref. 2 éves, Homok-u. 66 Harsányi Sándor ref. 18 hónapos, Laczkó Lajosné rk. 36 éves, Apaffy-utca 32., özv. Varga Józsefné ref. 73 éves, Bellegelő, Pethő Józsefné ref. 60 éves, Mándok, Szathmári József ref. 78 éves, Halap, Nagy Mária ref. 11 éves, Létay-u. 59., Szentesi László Tibor ref. 10 hónapos, Kinizsi-u. 43.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja a T. H. könyv- és lapkiadó vállalat
Nyomatott a Tiszántuli Hirlap r.-t. nyomdájában.

Kérje mindenütt a „Debrecen"-t.

— **Singer varrógépek** részletfizetésre most ujból bárki részére adunk, Singer & C° varrógép részvénytársaság Debrecen, Piac-u. 79.

— **Fontos mérkőzések vasárnap.** Vasárnap délután érdekes mérkőzé ek szinhelye lesz az Ügetőtéri sportpálya. A Debreceni Postás és a Törökszentmiklósi TE játszák le utolsó bajnoki mérkőzésüket, mely a II. osztályba való helyezésükre lesz döntő. Még nagyobb jelentősége van DMTE—Törökszentmiklósi MOVE mérkőzésnek, melynek győzelese lesz a II. osztály bajnoka. Ez a bajnokcsapat minden további nélkül bekerül az első osztályba.

— **Mit hirdet ma az Ingóságközvetitő** (Hatvan-u. 1. ref. püspöki bérpalota, az udvarban, Telefon 11—99. Ha bármire van szüksége, jöjjön el az ingóságközvetitőbe. Milliókat spórolhat meg és egy helyen szerezhet be mindent. Heti vagy havi részletfizetésre adunk: férfi és női ruhákat, férfiruhaszöveteket hozzávalókkal, egész és félhálókat, szalongarniturákat, egyes butordarabokat, vásznakat, függönyöket futószőnyegeket, zefireket, mindenféle székeket, összecsukható vaságyakat, asztalokat, diványokat, szépirodalmi és jogi könyveket, müvészi festményeket, szentképeket, cimbalmokat, gramofonok. Páratlan alkalmi vételek: teljes borbélymühelyberendezés, álló tükrök, porcelánok, egy lóra való lószerszámok, korcsmai pult, bádogtetővel, 3x4 m. gyönyörü smyrna ebédlőszőnyeg, hat darab ebédlőszék Megvételre keresünk: butorokat és mindenféle ingóságokat. Megrendeléseket fölveszünk részletfizetés mellett is Wells Nagy Világtörténetére. A világhirü amerikai Underwood irógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságközvetitőben rendelhetők meg részletfizetésre is.

Sport

A szezon legizgalmasabb mérkőzése

zajlik le vasárnap délután az Ügetőtéri DKASE pályán. A II. osztály döntő jellegü mérkőzését játszák itt le a Törökszentmiklósi MOVE és a DMTE csapatai. — A TMOVE, mely veretlen ezideig a II. A) osztályban kemny ellenfélre talál a fürge, lelkesen játszó munkás csapatban és a honi pálya és a lekesedés ugy is hisszük, hogy a DMTE-nek hozza meg a legminimálisabb győzelmet. A mérkőzést, mely délután félhat órakor kezdődik, Nagy Dániel szövetségi biró, vezeti le. — Érdekesség dolgában nem messze marad a DMTE—TMOVE mérkőzéstől azt ezt megelőző D. Postás—TTE mérkőzés is, mely hivatva lesz Debrecen és a vidék II. osztályu csapatai közt levő különbség tisztázására. Ez a mérkőzés Ráduly biráskodása mellett fél négy órakor veszi kezdetét. Fél 3 órakor a DKASE—DMTE ifi csapatai mérkőznek. A három mérkőzés olcsó treningjegyekkel tekinthető meg.

A Debreceni Tornaegylet vasárnapi bajnoki birkozó versenye.

Vasárnap délután pont 6 órai kezdettel rendezi a DTE birkozó szakosztálya a szezon legnagyobb eseményét Keletmagyarország 1925. évi ifjusági birkozó bajnokságait 5 sulycsoportban.

A verseny iránt az egész keleti kerületben óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Jegyek ma este 6 óráig a Méliusz könyvkereskedésében válthatók.

A versenyen előforduló küzdelmeket vasárnapi számunkban közöljük.

Tőzsde

Egy aranykorona a dollár hivatalos pénzárfolyamán számitva 14.382 papirkorona.

Értéktőzsde

Az irányzat mindvégig tartott volt. Nyitáskor kissé gyengébb árfolyamok később megjavultak és a tegnapi árveszteségek legnagyobb része megtérült.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén az irányzat kissé ba á sagosabb volt. Buza és tengeri drágu tak, köles olcsóbbodott. Jobb minőségü zab iránt érdeklődés mutatko ott, a gyengébb minőségü elhanyagolt.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 502—505 fél, egyéb 500, 502 fél, 77 kilós tiszavidéki 507—510 fél, egyéb 505—507 fél, 78 kilós tiszavidéki 512—515 fél, egyéb 510—512 fél, rozs 415—420 fél, tak. árpa 320—330, sörárpa 380—420, köles 270—280, zab 425—435 tengeri 302—307, korpa 227—232.

Zürichi zárlat

Páris, 2530, London 2508 és fél, Newyork 516 és háromnegyed, Brüssel 2455, Milanó 2055, Hollandia 207·50, Berlin 123, Bécs 72·70, Szófia 372·5, Prága 1530., Varsó 99·00, Budapest 72·55, Belgrád 857, Bukarest 245.

Ferencvárosi sertésvásár.

Nyiltvásári maradvány 256 sertés, érkezett 325, eladatott 150. Zártvásári maradvány 10, érkezett 41, eladatott 21. Árak: Könnyü 16—18, nekéz 20·5—21.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a deviza árfolyamokról.

Darab	Vétel	Eladás
Dollár	70430 K	71210 K
Angol font . .	344000 K	347000 K
Holland forint	28240 K	28516 K
Francia frank .	3465 K	3469 K
Svájci frank .	13655 K	13809 K
Léva	507 K	515 K
Cseh korona .	2087 K	2107 K
Lira	2818 K	2856 K
Lei	337 K	339 K
Dinár	1163 K	1190 K
100 n. márka .	16690 K	16854 K
Lengyel márka	13410	13564
Osztrák korona	9930	100 40

Festéket

Padlólakkot, brunolint, terpentint, firniszt, zománclakkot és minden szinü porfestéket kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat

STERN

festéküzletben Piac ucca 10. Bikával szemben.

Mosott rongyot

vesz a „Tiszántuli Hirlap" nyomdája, (volt Bika mozgószinház helyisége) József kir. hercegutca 1. szám alatt

Püspökladány külön közjegyzőséget kapott.

Budapest, junius 5. Az igazságügyminiszter a hajduszoboszlói királyi közjegyzőség megosziásával a püspökladányi királyi járásbiróság területére Püspökladány székhellyel külön királyi közjegyzői állást rendszeresitett, amely a debreceni közjegyzői kamarához fog tartozni.

A hajduszoboszlói közjegyzőség hatásköre szeptember 1-től kezdve a szoboszlói kirá yi járásbiróság területére fog szoritkozni.

Hank Olivér budapest m. k. postatakarékpénztári igazgató előadása a kereskedelmi és iparkamarában.

A csekk- és kliring-forgalom nagyjelentősége az ipari és kereskedelmi életben közismert. Minden nagyobb forgalommal biró iparos és kereskedő ismeri azt a könnyebbséget és kényelmet, amelyet pénzkezelésénél, pénzküldeményei lebonyolitásánál a csekk- és kliring-forgalom reá nézve jelent. Ugy az iparosok és kereskedők érdekében áll ennélfogva, hogy a csekk- és kliring-forgalom, amely más szóval nem más, mint pénzkimélő forgalom, minél fejlettebbé, elterjedtebbé és népszerübbé váljék. Ehhez azonban legelsőbben is az szükséges, hogy ez a forgalom az érdekeltek előtt minél teljesebb mértékben ismert legyen.

Ezt a célt szolgálja az a magas szinvonalu, érdekes előadás, amelyet a Budapestről kizárólag e végett városunkba érkező Hank Olivér m. kir. postatakarékpénztári igazgató ur a kereskedelmi és iparkamara közgyülési termében a folyó hó 6-án (szombaton) este 7 órakor tart.

A nagyon tanuiságosnak igérkező előadás teljes tájékoztatást nyujt a csekk- és kliring-forgalomról, mert az illusztris előadó nem csupán a forgalom mibenlétét, hanem az ebben a forgalomban az utolsó években a postatakarékpénztárnál életbelépteteit uji ásokat, a nemzetközi forgalom felvétel módjait és általában a postatakarékpénztári csekk- és kliring-forgalomban való részvétel előnyeit is részletesen és alaposan ismertetni fogja.

Az előadás iránt, annak sokat igérő voltánál, kereskedő és iparos körökben rendkivül nagy érdeklődés nyilvánult meg s nem kizárt, hogy a megjelenők nagy számának befogadására a kamara közgyülési terme szükségesnek fog bizonyulni.

SPECIEL HAJFESTŐ
ÉS PAROKAKÉSZITŐ
Ramminger hölgyfodrász
Varga-utca 1. (Iparbank.)
Illatszerek nagy választékban

Poloskát
svábbogarat, tücsköt, 24 órán belül mindenki kürthatja aszabadalmazott féregirtóval. Olcsó árban kapható
STERN
festéküzletében, PIAC-U. 10. Bikával szemben.
Garantált minőségü patkány és egérirtó állandóan nagy raktár

Debreczenszky István
ácsmester — Halkőr 8. szám
Kész hencserek, diványok, matracok, garniturák raktáron
Javitásokat elvállal.

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Hajdufőld vagy Tiszántuli Hirlap kiadóhivatalában vagy a Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szóig 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbetüvel szedett apróhirdetés. levelezés és kereskedelmi apróhirdetés dija duplán számittatik

Apróhirdetésekre felvilágositást a 7-88. számu telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Tüzifa **vagontételben és apritva legolcsóbban beszerezhető Erdélyi Tüzifabehozatalnál. Fürdő-u. 2. Telefon 10—93.**

Rikkancsok magas fizetéssel felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

Dióbél. **Viszonteladásra friss dióbél bármily mennyiségben kapható Füvészkert-u. 8. Telefon 12-06. F274**

Márványmozaik, **cementlapok,** betonáruk, sirkövek minden fajta épitési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreceni Mükögyárnál. Fürdő-u. 2. — Telefon 10-93. 389

Jóminőségü **tégla és cserép Tóth és Sebestyén épitészek téglagyárából kapható legolcsóbban. Megbizott Betus József Zöldfa-u .8. sz.** 390

Vegye tudomásul!!!
1 liter ezerjó 13.000, 1 ltr Siller 15.600 K
Tokánál Szentanna-utca 1.

Carbolineum gyári árban kapható, Stern festéküzletében, Piac-utca 10. Bikával szemben. Telefon 856. 18

Terméskő, falazásra alkalmas — kapható a Debreceni Műkögyárban, Fürdő-u. 2. 26

Tollat legmagasabb napiáron veszek. Fischer Ferenc Bethlen-u. 54 49

Burgonya kapható házhoz szállitva Piac-u. 61. F17

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönségnek szives figyelmét felhivni, hogy nőikalap üzletemet áthelyeztem Arany János-utca 37. számu házamba. Kérve további szives pártfogását, tisztelettel Jungreisz Mari. F30

Bártfafürdőn Kortházban főkuttal szemben, orth. kóser pensio négyszeri étkezéssel napi 42 korona. Bővebbet Krausz, Deák Ferenc utca 8. F28

Boreladás. Sajáttermésü fajtiszta Ezerjó, Olaszrizling, Kövidinka és vegyes borainkat, amig a készlet tart, hordószámra kis tételekben hozzuk forgalomba, legolcsóbb termelői áron. Balkányi-szőlőtelep, Nyirmártonfalva, Telefon 2. Minta megtekinthető Debrecenben is, Hatvan-utca 59., Guttfreund Menyhértnél. F33

Figyelem! — Ne dobja ki pénzét! Személyesen győződjön meg, milyen anyagból milyen munkát adok! Elsőrendü boxból és anyagból készitek uj férfi egész 200.000, Női félcipőt 180.000. Valódi krupon talp! 1 pár férfi cipő féltalp és sarok 30.000 K, 1 pár női cipő féltalp és sarok 25.000 K, 1 pár férfi cipő fejelés fél talppal és sarokkal 100.000 K, 1 pár női cipő fejelés féltalp és sarok 90.000 K. Fábián, Rákóczi-u. 71. sz. (Eötvös-u. sarok.)

Kölcsön adok ingatlan fedezetre rendes kamatlábbal 8—10.000 dollárt. Cim a kiadóban. F34

Kémény ajtók nagyban és kicsiben beszerezhetők, Varga-u. 29., lakatos. 71

Gyerekkocsik 15.000 K-ért kaphatók, ülő-fekvő. Varga-u. 29. sz., lakatos. 72

LAKÁS, ÜZLET

Ingyen adom két nagy szoba, hálószoba, nagy konyha és mellékhelyiségekből álló földszinti lakásomat anak, aki elcseréli hasonméretü belvárosi lakásával. Lehet bármely emeleten is. Ispotály utca 7. háztulajdonos. H11

Két szobás lakásom elcserélem egy szobással. Szövőszék eladó, — Bethlen-u. 27. H1

Butorozott szoba kiadó Széchenyi utca 11. földszint. H8

4 szobás modern, központi lakásomat elcserélném vagy átadom. Cim a kiadóban. H2

Kiadó butorozott, különbejáratu jobb két fiatalembernek. Eötvös-u. 59. sz. F19

Elcserélném két szoba, fürdőszobás, udvari modern lakásomat hasonlóval, az erdő közelében. Értekezhetni délután 4—5-ig. Boldogfalva-u. 11. 13

Különbejáratu butorozott szoba, esetleg ellátással is, kiadó. — Széchenyi-u. 15. sz., emelet. 57

Lakás ellátással, esetleg kvártély kapható. József kir. hg.-u. 50. 58

Kiadó üzlethelyiség a főtéren lépés nélkül, csakis korlátlan italmérési engedéllyel bíróknak. Cim: Piac-u. 72. Barátnál. F32

Három szoba, előszoba, fürdőszoba november elsejéig kiadó. Konez, Péterfia-u. 30. H22

Butorozott szoba kiadó. Kálvin-tér 3. sz. 56

Házmesteri lakást elcserélnék fizetéses lakással is. Szív-u. 17. 59

Forgalmas helyen füszer- és csemege üzlet eladó. Cim a kiadóban. 66

Butorozott szoba központban junius 15-től garconnak kiadó. Hüvelyes-u. 6. 77

Különbejáratu csinosan butorozott szoba kiadó. Miklós-u. 41., II. lépcső. 76

Üzlethelyiség irodának vagy más célra alkalmas, átadó. Előnyös feltételek. Bővebbet: Dicker, Hatvan-u. 36. 73

Aranyat ezüstöt, brilliánsat, hamis fogat legmagasabb árban **veszek**
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.

Egy szoba, konyha, speizos lakásom elcserélem hasonlóval a város belterületén. Honvéd-u. 9H. Zsibrita. 70

Két udvari szoba, konyha, kamara, verenda, mellékhelyiségekkel a főtér közelében butorral átadó. — Cim a kiadóban. 75

KERESLET

Gazdasszonynak elmenne vidékre, pusztára, helyben magános nő. Görbe-u. 15. H20

Legfinomabb kencébe tört olajfesték, zománcok és lakkok nagy raktára
Legfinomabb
Borostyán padlózománc 22000
Linoleum padlózománc 26000
Kapható: a
BERGER-féle
festéküzletben Debrecen, Csapó-u. 10

Perfekt gépirónő, könyvelő irodai, esetleg pénztárnoknői állást vállal. Cim a kiadóban. 55

ÁLLÁST KERES

Németül, franciául beszélő érettségizett izr. fiatalember helyben, vagy vidéken megfelelő állást keres. Cim a kiadóban. F12

ÁLLÁST KAP

Ügyes kezdő segédleányokat és tanulókat felvesz Szoboszlay nőidivatterme, Péterfia-u. 15. 50

Éltesebb nőt gyermek mellé bejárónak jó fizetéssel felveszek. — Kupfer, Kossuth-u. 22., földszint. 65

Cimfestő tanulókat felvesz, Held Miklós, Simonffy-u. 36. 62

Kocsis felvétetik Hatvan-u. 59., sörraktárban. F29

Ügynököket könnyü munkára jó fizetéssel felvétetnek. Cim a kiadóban. F31

ELADÁS

Boreladás! — Sajáttermésü fajtiszta Ezerjó, Olasz Rizling, Kövidinka és Vegyes borainkat, amig a készlet tart, hordószámra, kis tételekben hozzuk forgalomba legolcsóbb termelő áron. *Balkányi-szőlőtelep Nyirmártonfalva.* Telefon 2. Minta megtekinthetű Debrecenben is, Hatvan-u. 59. Guttfreund Menyhértnél. F27

Két rézzel diszitett vaságy, két éjjeli szekrény, egy mosó márvány lappal, egy plüssdivány olcsón külön is eladó. Nyil -u. 124. Kraft. — H18

Szekrények, ágyak, edények és minden más háztartási tárgyak, — férfi ruhák olcsón eladók Széchenyi-u. 44. 54

Egy jóforgalmu trafikbódé családi okok miatt sürgősen készpénzért eladó. Dégenfeld-tér, értekezhetni ugyanott. Vasárnap Veres-utca 11. sz. a. 59

Dupla üzleti ajtó eladó. Dobozi-utca 7. sz. 64

Gyermek sportkocsi, 300 l. hordó, nagy kép és használt tornyos tüzhely eladó. Péterfia-u. 26. sz. 61

Belvárosban eladó Magoss-u. 14. számu lakályos ház 5 elfoglalható szobával, virágos udvar, pince, sertés-, baromfi-udvar, gyümölcsfák, jóvizü kut, pormentes uri-utca. Javitani való nincs. 63

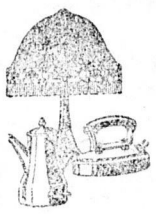

TELEFONOK, villamos szerelési anyagok, izzók, dinamó huzalok, gyári árban.
Földvári Debr. I. Electrotechnikai gyár. — Széchenyi-u. 55. Teelefon 163

Legfinomabb selyemlüszter, sötétkék, nagyon olcsón eladó. Hatvan-u. 55., keresztépület. 67

Zsakett öltöny eladó. Csapó-utca 4., emelet. H21

Méhészettel felhagyok. 42-es rakodó-kaptáram, amelyek teljesen ujjak, eladom, valamint kettő 42-es elsőrendü törzscsalád. Cim: Kigyó-utca 27., keresztépület. 74

Eladó egy korcsmai kimérő pult és egy sörhütő. Vigkedvü Mihály-utca 67. H 13

VEGYES

Kiadó föld. — **Négy katasztrális** hold a Vágóhid mellett **uj tégla**épülettel, istállóval **októberre** kiadó. Péterfia-u. 48. sz. — Ugyanitt egy Korona gyártmányu 16-os ejektoros vadászfegyver eladó.

Korona vendéglő
kimérésében CSAPÓ-UTCA 17. SZ
uradalmi fajbor
literenként 12000 K kapható

LEGIZLEB — LEGOLCSÓBB — LEGJOBB
FÉRFIRUHA SZÖVETEK
gombok
FELDHEIM DEZSŐNÉL (Piac-utca 67. szám) SZEREZHETŐK BE.

A Tiszántuli Hirlap
és
DEBRECZEN
szerkesztősége és kiadóhivatala
átköltözött
a volt Bika mozgószinház helyiségébe
József kir. herceg
ucca 1.